

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของ
อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของ
อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

สิงหาคม 2560

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ตรวจทาน ความถูกต้องเรียบร้อยและข้อบกพร่อง ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในการ พิจารณาเครื่องมือ ได้แก่ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ประจำคณะวิทยาลัยการศึกษา, นายสนิท นันทชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยน้ำขุ่นวิทยา และนายเกรียงไกร พุทธิธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าบงท้าวแก่นจันทร์ จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จ สมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อบุพการี ครอบครัวที่เป็นผู้ให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณท่านอาจารย์ประจำคณะวิทยาลัยการศึกษา ตลอดจน รุ่งพี เพื่อนนิสิต หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ที่ดีในระหว่างการศึกษาด้วยดีมาตลอด

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร คณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้ศึกษาครบ ตามจำนวน รวมถึงท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวนามไว้ ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและ ให้กำลังใจ

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากผลงานการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ หากมีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาด ประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้คงเป็นประโยชน์กับผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อรพรรณ มูลละ

เรื่อง: การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผู้ศึกษาค้นคว้า: อรพรรณ มูลละ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา,
2560

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ดังนี้

2.1 ด้านงานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ สถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

2.2 ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ด้านการนิเทศภายใน ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.5 ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาควรวัดผลและประเมินผลการศึกษาอิงตามมาตรฐานของหลักสูตรการแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.6 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

Title: The study on the conditions of academic affair administration of hill tribe school in Mae–Sroi District of Chiangrai primary educational service area office 2

Author: Oraphan Moonla, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2017

Advisor: Associate Professor Dr. Cherdla Soontornvipart

Keywords: Academic Administration

ABSTRACT

The purposes of this study was to study on the conditions of academic affair administration of hill tribe school in Mae–Sroi District of Chiangrai primary educational service area office 2. The target group of the study consisted of 52 educational administrators and academic teachers in hill tribe schools in Mae–Sroi District of Chiangrai primary educational service area office 2. The instruments used for collecting data were rating scale and open-ended questionnaires. The collected data were then analyzed in the forms of frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of this study were as follow:

1. The state of academic administration was rated at a high level in overall. The highest level was Curriculum and Curriculum Development while the lowest level was Classroom Action Research.

2. The guidelines for development of academic administration of the hill tribe school in Mae–Sroi District of Chiangrai primary educational service area office 2 are as follow:

2.1 In term of Curriculum and Curriculum Development which includes school should improve and develop the school curriculum to be appropriate with the local conditions.

2.2 In term of Classroom Action Research which includes school should motivation for classroom action research of teacher at least 1 story for 1 term.

2.3 In term of Teaching and Learning Management which includes school should support mainly on teaching learning activities through student–centered model.

2.4 In term of Internal Supervision which includes school should provide the supervisions for teachers frequency and continuously.

2.5 In term of Educational Evaluation which includes school should has the school measurement process follow by the Basic Education Curriculum 2001

2.6 In term of Quality Assurance in Education which includes school should be able to raise teachers' awareness in term of Quality Assurance in Education

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การบริหาร	6
การบริหารงานวิชาการ.....	9
วงจรคุณภาพ (PDCA).....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
กรอบแนวคิดการวิจัย	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของ อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	78
5 บทสรุป	85
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	103
ภาคผนวก ข วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (IOC).....	104
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	115
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	128

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	14
2	แสดงจำนวนผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	54
3	แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
4	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม	62
5	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	63
6	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	65
7	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	68
8	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA.....	71
9	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	73
10	แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร..... 79
12	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน..... 80
13	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 81
14	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน..... 82
15	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินการศึกษา..... 83
16	แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 84

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการ PDCA	43
2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นต้นมา ในมาตรา 49 ได้ตราไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตลอดค้ำกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งนับได้ว่าเป็นการบริการของรัฐที่จัดให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างน้อย 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ที่ได้กล่าวถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึงโดยต้องดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาอยู่ 4 ประการ คือ ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบการบริหารจัดการศึกษาใหม่ พัฒนาครูคุณภาพครูทั้งระบบตั้งแต่การสรรหาและคัดเลือกให้ได้คนดี คนเก่ง รวมทั้งระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากเอกชนในการจัดการศึกษา และปฏิรูประบบการเรียนรู้โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะ กำลังคนทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงการเรี้นรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 1) ได้มีนโยบายเพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพมาตรฐาน ระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้ทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม โดยได้มีนโยบายในการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและ

ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับภาระการจัดการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยมีการแบ่งระบบการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ซึ่งทุกระดับมีความสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนและรับผิดชอบการดำเนินงานตามขอบข่ายที่รับผิดชอบ โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด มีภารกิจหลัก คือ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการ

ดังนั้น งานวิชาการถือว่า เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้จัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดแบ่งขนาดโรงเรียนเพื่อบริหารจัดการตามจำนวนนักเรียนคือ ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) ขนาดกลาง (นักเรียน 121-540 คน) ขนาดใหญ่ (นักเรียน 541-1,200 คน) ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนมากกว่า 1,201 คน) โดยในปี 2559 นี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้กำหนดนโยบายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาใน 5 กลุ่มสาระวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์

และจากสรุปผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมาพบว่าผลการทดสอบของนักเรียนต่ำกว่าระดับชาติในเกือบทุกรายวิชา โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่สูง หรือพื้นที่กันดาร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2559) จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนย่อมสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการของโรงเรียนในด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญและมีผลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่งและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่คาดหวัง ผู้บริหารควรมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

เพื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สังคม ท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น อยู่ที่ผลสำเร็จของงานวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารการศึกษานั้นแท้จริง คือ การบริหารและการจัดการให้ได้ผลผลิตของระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงอย่างมีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่า แผนงานวิชาการเป็นแผนงานที่มีความจำเป็นและสำคัญสูงสุด (ทรงเพชร ใจทน, 2551 หน้า 3) ผู้ศึกษาเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนในอำเภอแม่สรวยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้นำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอแม่สรวยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนพื้นที่สูง ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 330 คน

กลุ่มตัวอย่าง จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อันได้แก่ โรงเรียนในตำบลท่าก้อ ตำบลวาวี ตำบลเจดีย์หลวง ตำบลศรีถ้อย และตำบลป่าแดด จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 27 คน ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA
3. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชิงราย เขต 2 ตามหลักการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ได้ดำเนินการวิจัยระหว่าง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันทำงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ในการร่วมมือกันทำงานนั้นจะต้องมีบุคคลที่เป็นหัวหน้าที่เราเรียกว่า ผู้บริหาร และการร่วมมือกันทำงานนั้นจะจัดในรูปองค์การประเภทต่าง ๆ แล้วแต่วัตถุประสงค์ที่มีขององค์การนั้น ๆ

การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ของ PDCA ของการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยครอบคลุมการดำเนินการ 6 ด้าน ตามขอบข่ายงานวิชาการตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลางและปรับโครงสร้างแต่ละสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมในแต่ละช่วงชั้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

งานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การทำงานอย่างเป็นระบบของครูในการหาคำตอบเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน และคิดหาวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

งานจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการ

งานนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูวิชาการและครูอาจารย์ที่ผู้บริหารมอบหมายให้ดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้น ๆ โดยส่วนรวมเป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา

งานวัดผลและประเมินผลการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและการติดตามผลการเรียนรู้ตามระเบียบว่าด้วยการวัด ประเมินผลของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียน ให้พร้อมรับการประเมินภายนอก

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่สูง ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ครู หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูวิชาการในสถานศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่สูง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

โรงเรียนพื้นที่สูง หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนในตำบลท่าก้อ ตำบลลาวา ตำบลเจดีย์หลวง ตำบลศรีถ้อย และตำบลป่าแดด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 หมายถึง หน่วยงานการศึกษาที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ คือ พาน แม่ลาว แม่สรวย เวียงป่าเป้า และป่าแดด

สภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. ทราบกระบวนการบริหารงานวิชาการภายใต้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3. ทราบแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้เสนอรายละเอียดตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหาร
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.3 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
3. วงจรคุณภาพ (PDCA)
 - 3.1 ความหมายของวงจรคุณภาพ (PDCA)
 - 3.2 ขั้นตอนของวงจรคุณภาพ (PDCA)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหาร

ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการร่วมกันขององค์การ เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งได้มีนักวิชาการหรือนักบริหารได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายท่าน เช่น

กิติมา ปรีดีติลล(2532, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวินิจฉัย ตัดสินใจ การวางแผนประกอบการใช้ข้อมูลต่าง ๆ มาควบคุมการปฏิบัติงาน

เพื่อความก้าวหน้าของงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และผู้บริหารจะต้องมีเทคนิคในการบริหาร โดยใช้เครื่องมือวิธีการต่าง ๆ ในการนิเทศแนะแนว จูงใจบุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติงานให้ได้ผลดี

ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2551, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการในการดำเนินการร่วมกันขององค์กร โดยมีผู้บริหารองค์กรเป็นผู้นำ ในการร่วมกันจัดกระทำปัจจัยการบริหาร ได้แก่ งบประมาณ วัสดุ ระบบข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี โดยผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดวิธีการบริหารองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการต่าง ๆ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

จินตะหรา ศรีเมือง (2554, หน้า 41) กล่าวว่า การบริหารหมายถึง การร่วมกันดำเนินกิจกรรมของสมาชิกในองค์การเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์

สรุปได้ว่า การบริหาร คือกระบวนการทำงานของกลุ่มบุคคลในองค์การตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปที่มีเป้าหมายร่วมกัน โดยมีผู้นำคือผู้บริหารที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้คนปฏิบัติงานโดยมีปัจจัยในการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ และวิธีการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่วางไว้

ความหมายของการบริหารการศึกษา

กิติมา ปรีดีติติก (2532, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาหมายถึง ความพยายามจัดดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะดำเนินงานทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยให้ผลผลิตคือ ผู้เรียน มีคุณภาพในที่สุด

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2541, หน้า 5) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม ค่านิยม ตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลที่พัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2542, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดีของสังคมและมีความสามารถในการประกอบอาชีพ

สรุป การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีเป้าหมายเดียวกัน ร่วมกันพัฒนาเด็ก เยาวชนและสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดี ตรงตามที่ต้องการและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

บุญส่ง เจริญศรี (2550, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่าหมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อม ให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคม

อุณากรรณ์ สอนมะม่วง (2553, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดบริการทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารและทรัพยากรในการบริหาร เช่น บุคลากร นักเรียน การสอน หลักสูตร งบประมาณ สื่อการสอน เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษากำหนด

สรุป การบริหารสถานศึกษาคือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลในการที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุกด้านให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและตรงตามความต้องการของสังคม

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ปัญญา ศิริบุรณ (2546, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

เบญจมาศ แยมแสง (2551, หน้า 18) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด

สุชาติ ศิริสุวรรณ (2553, หน้า 13) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินการหรือแนวทางปฏิบัติของผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนโดยมุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

สรุป การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่ต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพราะถือเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษาและถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา

ประทุมพร โม่ทิม (2553, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญอย่างสูงสุด โดยมีการบริหารอย่างอื่นเป็นส่วนเสริมสนับสนุนพัฒนาสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามที่สังคมและหลักสูตรกำหนด

กันตพัฒน์ มณฑา (2554, หน้า 19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งและจัดเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ก้าวทันโลก สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนด สถานศึกษาต้องสามารถบริหารจัดการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก และเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถให้คำชี้แนะ ชี้แนะให้ครูจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

หลักการบริหารงานวิชาการ

ภิญโญ สาธร (2526, หน้า 40) กล่าวว่า ในการบริหารงานวิชาการนั้น ครูใหญ่ หรือผู้บริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปควรกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ความเป็นผู้นำของผู้บริหารอยู่ที่ความสามารถที่จะใช้คนอื่นให้ทำงานโดยไม่ต้องมีการบังคับหรือขู่เข็ญ แต่อยู่ที่จะกระตุ้น เตือนให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคนขยันขันแข็งในการทำงานอย่างเต็มใจและอดทน อย่างไรก็ตาม ครูใหญ่และผู้บริหารทุกคนพึงระลึกเสมอว่า ตนเองนั้นไม่ใช่ครูของครู ไม่รอบรู้ในด้านวิชาการไปเสียหมดทุกสาขา การบริหารงานวิชาการจึงอาศัยเทคนิคในการใช้คนมากกว่าการสอนคนอื่นว่าเขาควรทำอย่างไร ความจริงการที่ครูทำอย่างไร

ควรเป็นหน้าที่ของครูไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นเพียงผู้ดูแลให้ครูทำงานดีที่สุดและใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่เท่านั้น

กมล นามเทวี (2556, หน้า 11) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูและผู้บริหาร ผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและบุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้รวมทั้งสร้างแหล่งเครือข่ายและสังคมแห่งการเรียนรู้

4. มุ่งจากการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุกช่วงชั้น

5. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและความร่วมมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุป หลักในการบริหารวิชาการ ควรยึดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจะต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะ ชี้แนวทาง กระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็งหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับบุคลากรทางการศึกษาซึ่งจะทำให้ค้นหาความรู้อยู่เสมอ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลายด้านในสถานศึกษา ซึ่งแต่ละด้านก็มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกด้าน โดยมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการหลายท่าน ดังนี้

กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู

2. งานด้านการเรียนการสอน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดอบรม สาธิต การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับการสอนแบบใหม่ ๆ

3. งานสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด ทุกกลุ่มประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของผู้เรียนและอาจเลือกใช้สื่อที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์

4. งานวัดผลประเมินผล จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพ จัดทำธนาคารข้อสอบ มีการตรวจสอบ การจัดทำสมุดประจำชั้นและประจำตัวผู้เรียนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ

5. งานห้องสมุด จัดทำและจัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและทันสมัยอยู่เสมอ

6. งานนิเทศการศึกษา จัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

7. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการกำหนดให้มีการวางแผนปฏิบัติงานวิชาการ ล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน กำหนดหน้าที่และขอบเขตในการปฏิบัติงานและประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

8. งานส่งเสริมการสอน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การแข่งขันตอบปัญหา การแสดงละคร ดนตรี กีฬา ตลอดจนเรื่องราวการสอนซ่อมเสริม

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ จัดให้มีการประชุมครูในโอกาสต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการกับการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 36) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการประกอบด้วย 6 งาน ดังนี้

1. งานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
2. งานการสอนและจัดการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งานสื่อการเรียนการสอน
5. งานวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
6. งานนิเทศการศึกษา

วิชัย ธรรมเจริญ (2541, หน้า 15) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. การเรียนการสอน
3. ห้องสมุด
4. การวัดผลและประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9-14) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. งานหลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. งานการประเมินผลการเรียน
4. งานบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. งานการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. งานวิจัยและพัฒนา
7. งานบริหารโครงการวิชาการอื่น ๆ
8. งานการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. งานการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการสถานศึกษา

จันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 145) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 99-112) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. การวิจัยในชั้นเรียน

3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ขอขยายและภารกิจการงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการแบ่งได้ 17 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33-38) ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากความหมายของการบริหารงานวิชาการที่นักการศึกษาได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์งานวิจัยที่มีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

สรุปและสังเคราะห์ การบริหารงานวิชาการ	สุชาติดา ศิริสุวรรณ	มยุรี สมิใจ	สุดทษย์ ดาราพงษ์	สุนันทา อุชาติ	สายหยุด ประทีปะ	อุณากรรณ์ สวามะมวง	ประวิทย์ ปวีณเกียรติคุณ	เบญจมาศ แย้มแสง	จินตะหรา ศรีเมือง	ทรงเพชร ใจทณ	ภิญโญ ยึดกระโทก	วารารณ อริยชนพด	รวม
1. หลักสูตรและการบริหาร หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
2. การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
3. การวัดผลประเมินผล ทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
4. วิจัยในชั้นเรียน	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓		✓	9
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	✓		✓		✓				✓				4
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓		✓		✓				✓				4
7. การนิเทศภายใน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
8. การแนะแนวการศึกษา	✓		✓		✓			✓	✓				5
9. งานประกันคุณภาพ การศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓			✓			✓	7
10. การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓		✓		✓				✓				4
11. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	✓		✓		✓				✓				4
12. การส่งเสริม และสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	✓		✓		✓			✓	✓				5

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามกรอบงานวิชาการที่มีผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษามากที่สุด 6 ด้าน ได้แก่ 1) งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) งานวิจัยในชั้นเรียน 3) งานจัดการเรียนการสอน 4) งานนิเทศภายใน 5) งานวัดผลประเมินผลทางการศึกษา 6) งานประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

งานหลักสูตรเป็นแผนที่ทำงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยนำเสนอประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และขอบข่ายของงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1.1 ความหมายของงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

เสริมศรี ลักษณะศิริ (2540, หน้า 31) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี ทั้งยังได้พัฒนาตนเองทุกด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544, หน้า 41) ได้กล่าวว่าหลักสูตร คือ ประมวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารงานใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การดำเนินการตามแผนการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหลักสูตร

1.2 ความเป็นมาของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในเวทีโลก จึงเกิดการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

1.3 การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 293/2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 กำหนดให้สถานศึกษา ในสังกัด จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3.1 โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและโรงเรียนที่มีความพร้อมตามรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตร ดังนี้

1) ปีการศึกษา 2552 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

2) ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

1.3.2 โรงเรียนทั่วไปให้ใช้หลักสูตร ดังนี้

1) ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

2) ปีการศึกษา 2554 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

3) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

สำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษามีเอกสารที่นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีเอกภาพยิ่งขึ้น และมีความชัดเจน เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับสถานศึกษาจะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริม

สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ

5 ประการ ดังนี้

1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 2.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 2.3 มีวินัย
- 2.4 ใฝ่เรียนรู้
- 2.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 2.7 รักความเป็นไทย
- 2.8 มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้น มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และ นักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจ ในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถ เป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถ เพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา และสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็น รายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็น รายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็น รายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

โครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถ ดำเนินการ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง เวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนด และสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็น รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้น

ของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษา อาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระ การเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับ ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2. การวิจัยในชั้นเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2541, หน้า 26) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มี คุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 30 ยังได้ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา”

กาญจนา วัฒมาญ (2544, หน้า 15) ดังนั้น ครูทุกคนจึงต้องเป็นครูมืออาชีพในการ จัดการศึกษา การวิจัยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูมืออาชีพ ครูต้องใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ศึกษาวิจัยให้ได้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรู้อย่างไร จึงจะเสริมสร้างกระบวนการคิด ผักกักกะและประยุกต์ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุดและได้รับ การพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูสามารถใช้ผลการวิจัย ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การวิจัยที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น เรียกว่า “การวิจัยในชั้นเรียน” ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

1. ช่วยแก้ปัญหาในห้องเรียน
2. ช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
3. ช่วยให้ครูได้พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูง
6. เป็นการเชื่อมโยงระหว่างวิธีสอนกับผลที่ได้รับ

7. ช่วยให้นำผลการวิจัยไปใช้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
ลักษณะของวิจัยในชั้นเรียนมีดังนี้ คือ

1. ปัญหาการวิจัยเกิดจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
2. ผลการวิจัยเป็นสิ่งที่ครูนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน
3. ผลการวิจัยในชั้นเรียนดำเนินไปพร้อมกับการเรียนการสอน
4. ผลการวิจัยนำมาใช้แก้ปัญหาและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541, หน้า 5)

ได้กล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียนและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระบบหลักสูตรและระบบการสอน คือ การนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งขณะใช้และหลังจากการใช้หลักสูตรจะต้องมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร หลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ในขณะเดียวกันก็มีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและดำเนินการปรับปรุงรวมทั้งพัฒนาแผนการสอนควบคู่ไปกับหลักสูตร

การวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีกระบวนการต่าง ๆ คือ 1) สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน 2) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3) กำหนดรูปแบบ วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรม 4) ออกแบบการทดลอง 5) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ 6) ทดลอง รวบรวม วิเคราะห์และสรุปผล และ 7) เขียนรายงานและนำไปใช้

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูใช้พัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน เชื่อถือได้ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ต้องจัดให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2525, หน้า 113) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะให้มีประสิทธิภาพสูงนั้น นอกเหนือจากการสอนโดยตรงแล้วยังต้องอาศัยปัจจัยอันเป็นงานส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ครอบคลุมถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

1. จัดครูให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ
2. การจัดทำแผนการสอน ตารางสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น
3. การจัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ในการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องเฉพาะ เป็นต้น

4. ควบคุม ติดตาม ผลการเรียนรู้ เพื่อทราบปัญหาและให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตามที่ครูต้องการ

5. การส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูด้วยวิธีการต่าง เช่น การประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ส่งครูไปดูงาน หรือสังเกตการณ์สอนในโรงเรียนอื่น ๆ จัดหาหนังสือและแนะนำ หนังสือให้ครูอ่าน เป็นต้น

6. ประสานงานบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ นอกโรงเรียน เผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนให้การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในโรงเรียนเกิดผลดี

ลีอชา สร้อยพาน (2526, หน้า 304) ได้กล่าวถึงงานที่เกี่ยวกับการเตรียมการสอน พอสรุปได้ดังนี้

1. การจัดแผนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดชุดรายวิชาให้นักเรียน เลือกเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ท้องถิ่น หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาของชาติ

2. การจัดตารางสอน หมายถึง การกำหนดนัดหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเรียนตามแผนการเรียนและให้ครูทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดครูเพื่อสนองตามตารางเรียนโดยคำนึงถึง วุฒิ ความรู้ความสามารถให้เพียงพอและเหมาะสม

4. การจัดกลุ่มการเรียน หมายถึง การจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถหรือ แบบคละกันและจัดจำนวนนักเรียนให้เหมาะสม

5. การจัดสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีสติปัญญา ไม่เท่ากัน

6. การประเมินผลการเรียน หมายถึง การกำหนดหลักการและวิธีการในการ ประเมินผลการเรียนตามระเบียบวิธีที่กำหนด เพื่อให้การตัดสินผลการเรียนและปรับปรุง การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพในการประเมินผลการเรียนตามระเบียบวิธีที่กำหนด

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527, หน้า 156-157) กล่าวถึงความหมายของกิจกรรม การเรียนการสอนว่า หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรหรือ โปรแกรมการศึกษา ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดครูผู้สอนประจำวิชา การสอนของครู การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายาม คัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนา ทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1.1 หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่า ทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัด การเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และ คุณธรรม

1.2 กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการ เรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของ หลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและ

เทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

1.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

1.4.1 บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

1.4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3) ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

2.1 จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2.2 จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

2.3 เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2.4 ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

2.5 ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ การเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ต้องมีลักษณะที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ อย่างไรก็ตาม ควรเข้าใจว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่วิธีสอนแต่เป็นเทคนิคการจัดการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทั้งนี้ โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาและสถานการณ์ และสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในสถานศึกษา หรือการนิเทศการศึกษา นั้น มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้หลายประการ ดังนี้

สังต์ อูรานันท์ (2529, หน้า 17) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งทางด้านการเรียนและการสอน

นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ (2532, หน้า 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จะจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ครูในทางตรงและทางอ้อม มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กิติมา ปรีดีดีลิก (2532, หน้า 262) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการชี้แนะ แนะนำครูให้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลืออย่างหนึ่ง แต่กระบวนการนี้ก็จัดว่าเป็นปรัชญา เพราะเป็นเรื่องของการแสวงหาความจริง ความรู้ และคุณค่า ในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การนิเทศการศึกษายังจัดว่าเป็นวิทยาศาสตร์ด้วย เพราะเป็นเรื่องราวของความจริงที่พิสูจน์และทดลองได้ ประการสุดท้าย การนิเทศการศึกษาเป็นประชาธิปไตย เพราะการนิเทศการศึกษาใช้หลักการต่าง ๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ซึ่งได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การแบ่งปันร่วมกัน และการประสานงานกัน มีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา

4.1 แนวคิดการนิเทศภายใน

4.1.1 การจัดนิเทศภายใน เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษาในการปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4.1.2 การเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาจะช่วยให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ

4.1.3 ผู้นิเทศการศึกษาต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถทางวิชาการและการนิเทศการศึกษา

4.1.4 การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำได้หลายรูปแบบ ผู้บริหารควรเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ

4.2 การนิเทศการเรียนการสอน

สาย ภาณุรัตน์ (2526, หน้า 31-36) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

- 4.2.1 ช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์
- 4.2.2 ช่วยให้ครูเข้าใจความต้องการและปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก
- 4.2.3 ช่วยสร้างให้ครูมีลักษณะความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
- 4.2.4 ช่วยเสริมสร้างขวัญและความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของครู
- 4.2.5 ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนได้ดียิ่งขึ้น
- 4.2.6 ช่วยให้ครูพัฒนาการสอนของตนตามแนวทางที่ตกลงกันได้
- 4.2.7 ช่วยเหลือครูให้เข้าใจระบบงานของโรงเรียน การสอน และงานในอาชีพครู
- 4.2.8 ช่วยประเมินผลงานของครูตามแนวทางที่ตกลงกันได้
- 4.2.9 ช่วยครูแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและวางแผนการสอนให้เหมาะสม
- 4.2.10 ช่วยประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนให้ประชาชนทราบ
- 4.2.11 ช่วยปกป้องครูไม่ให้ถูกใช้งานเกินขอบเขตและไม่ธรรม

4.3 กระบวนการนิเทศภายใน

การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ดังนี้

- 4.3.1 ขั้นเตรียมการนิเทศ
- 4.3.2 ขั้นวางแผนนิเทศ
- 4.3.3 ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
- 4.3.4 ขั้นประเมินผลการนิเทศ
- 4.3.5 ขั้นปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ

สรุปได้ว่า การนิเทศภายใน คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหากระบวนการเรียนการสอนของครู ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการนิเทศจะประสบผลสำเร็จต้องดำเนินการตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ การเตรียมการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ

5. การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีความสำคัญที่จะช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามหลักสูตรและเป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนนำไปหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ว่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริมการประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่า ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจน เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพ การศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตาม ภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วย ข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับ หน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูล จากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียง คุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษา ที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและ ความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธ โรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา

เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียน
ได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ
ว่าด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้
บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

5.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

5.2.1 การตัดสิน การให้ระดับ และการรายงานผลการเรียน

1) การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน
คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอน
ต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้าน
อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนา
จนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน
ทั้งหมด
2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่
สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตาม
เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาค
เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ
2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่
สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.3 การกจิในการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

5.3.1 การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ตามหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น การกจิที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี หรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานช่วงชั้น ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2) กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินประเมินการผ่านการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อ
- 3) กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
- 4) ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับห้องเรียน
- 5) ประเมินผลตัดสินผลการเรียนสาระการเรียนรู้ รายปีหรือรายภาค
- 6) ประเมินสรุปผลการเรียนสาระการเรียนรู้ผ่านช่วงชั้น

5.3.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด การกจิสถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดจุดประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม
- 2) กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม จำแนกเป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินจุดประสงค์ของกิจกรรมแต่ละประการ และเกณฑ์สำหรับตัดสินเวลาเข้าร่วมกิจกรรม
- 3) ประเมินผู้เรียนระหว่างร่วมกิจกรรม

4) ประเมินตัดสินผ่านกิจกรรม

5) ประเมินสรุปผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

5.3.3 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของสถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างค่านิยมอันดีให้แก่ผู้เรียน ตามจุดเน้นของหลักสูตร ภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสถานศึกษา

2) กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการ

3) กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

4) ดำเนินการประเมินแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

5) ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปีหรือรายภาค

6) ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านช่วงชั้น

5.3.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความของผู้เรียนตามจุดเน้นของหลักสูตร ภารกิจของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ มีดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สำหรับหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น

2) กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินผลการประเมินมาตรฐานการอ่านวิเคราะห์และเขียนสื่อความแต่ละประการ

3) กำหนดแนวทางและวิธีการการประเมินมาตรฐานการอ่านวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

4) ประเมินการประเมินมาตรฐานการอ่านวิเคราะห์และเขียนสื่อความตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

5) ประเมินการประเมินมาตรฐานการอ่านวิเคราะห์และเขียนสื่อความรายปีและรายภาค

6) ประเมินการประเมินมาตรฐานการอ่านวิเคราะห์และเขียนสื่อความผ่านช่วงชั้น

5.3.5 การประเมินตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้น จบการศึกษาภาคบังคับหรือ จบหลักสูตร เป็นการประเมินตัดสินผลการเรียนให้ผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ให้ เป็นผู้ผ่านช่วงชั้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 6) จบการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3) และจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

5.3.6 การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นการจัดให้ผู้เรียนทุกคน ที่อยู่ในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษา ปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติด้วยวิธีการ เครื่องมือประเมินมาตรฐานระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดในแต่ละปี

5.3.7 การเทียบโอนผลการเรียน เป็นการประเมินผลการเรียน ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

5.3.8 การจัดทำหลักฐานการศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลแสดงผลการดำเนินการวัดและ ประเมินผลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง และเป็นเอกสารหลักฐานแสดงวุฒิทางการศึกษา ของผู้เรียน

5.3.9 การจัดซ่อมเสริมผลการเรียน เป็นการจัดแนวทางปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียน ที่มีข้อบกพร่องในการเรียนด้านต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรเพื่อความสำเร็จในการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา

5.3.10 การกำกับติดตามและประเมินผลการเรียน เป็นการวางระบบและ แผนงานการตรวจสอบการดำเนินการประเมินผลการเรียนของผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์

5.3.11 การรายงานผลการประเมินผลการเรียน เป็นการรายงานผล การดำเนินงานประเมินผลการเรียนรู้อะดับต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ได้ทราบความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ทุกฝ่ายใช้เป็นข้อมูลร่วมกัน ในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนของผู้สอนและการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ที่วางไว้

5.3.12 การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการดำเนินการประเมินผลการเรียนและภารกิจต่าง ๆ

ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันในการประเมินผล การเรียนของสถานศึกษามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง ยุติธรรม และมีผลการ ดำเนินงานที่น่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับด้านสังคม ด้านกฎหมายจากทุกฝ่ายซึ่งสถานศึกษา อาจจัดเป็นระเบียบของสถานศึกษาได้

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล คือ กระบวนการที่ครูผู้สอนใช้เป็นการตรวจสอบ คุณภาพและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่มีคุณภาพ ประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีผู้ให้ความหมายไว้ หลายท่าน ดังนี้

อำรุง จันทวานิช (2542, หน้า 79) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษา ที่เป็นหลักประกันว่า นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

กรมวิชาการ (2542, หน้า 3) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็น มาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถ จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็น กระบวนการหนึ่งที่จะยกมาตรฐานโรงเรียนที่ยังไม่เข้ามาตรฐาน ผลักดันให้ได้มาตรฐาน โดยมีความเชื่อว่า ถ้ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีการวางระบบอย่างถูกต้องแล้ว คุณภาพดีก็จะตามมา

พนัส เจริญวงศ์ (2544, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพ การศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและให้หลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จ การศึกษามีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาได้ทำงานอย่างเต็ม กำลังความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและ สาธารณชนว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้และเกิดความเชื่อมั่น และตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ

3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้พัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกๆ 5 ปี

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความมีมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่มุ่งเน้นเรื่อง การตัดสิน การจับผิดหรือการให้คะแนนให้โทษ

2. ยึดหลักความเที่ยงตรง โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบตรวจสอบได้

3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายหลัก และหลักการ ศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

4. มุ่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

1. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่ สมศ. กำหนด และสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายใน

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเ็จ และสาเหตุของปัญหา

3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือสมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกหรือคุณหมอโรงเรียนมีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

แนวคิดและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินภายนอกของ สมศ. เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบ “กัลยาณมิตรประเมิน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น-จุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 2 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่ 3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่ 4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในกับระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีความแตกต่างและมีความเชื่อมโยงกัน การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการหนึ่ง

ที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล ส่วนการประกันคุณภาพ ภายนอกเป็นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยหน่วยงาน ภายนอก เพื่อการปรับปรุงคุณภาพ 1 ครั้งในทุก ๆ 5 ปี อย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพ ภายในกับภายนอกจึงสัมพันธ์เชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา

วงจรคุณภาพ (PDCA)

ความหมายของวงจรคุณภาพ (PDCA)

วรภัทร์ ภูเจริญ (2541) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง ระบบการบริหารงานที่มี คุณภาพเป็นที่รู้จักแพร่หลายระบบหนึ่ง ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติ ตามแผน (Do) การตรวจสอบและประเมิน (Check) การนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุง แก้ไขการทำงาน (Act) การใช้วงจรคุณภาพต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียนไป ไม่มีหยุดหย่อน

ไพโรจน์ หลวงพิทักษ์ (2542, หน้า 56-57) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA cycle เป็นความรู้พื้นฐานของการบริหารจัดการควบคุมคุณภาพที่ต้องหมุนไปตามวงล้อ ของกิจกรรม การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ (Check) และ กำหนดมาตรการแก้ไข (Action) ด้วยการทำความเข้าใจและการพัฒนาให้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมั่นคงโดยขั้นตอนการวางแผนหมายถึง การฟัง การดู การคิด จะเป็นตัวกำหนดว่า ผลการ ปฏิบัติจะออกมาได้ดีหรือไม่ ต้องดูว่าสิ่งที่ได้ขึ้นมา 100 ครั้ง ไม่เท่ากับเห็นครั้งเดียว สิ่งที่เห็น 100 ครั้ง ไม่เท่ากับคิดครั้งเดียว คิด 100 ครั้งไม่เท่ากับทำครั้งเดียว ทำ 100 ครั้ง ไม่เท่ากับ ทำให้เกิดผลครั้งเดียว จากนั้น เข้าสู่การปฏิบัติ (Do) ต้องตรวจดูว่าผลงานมีประสิทธิภาพ หรือไม่ ดีขึ้นหรือไม่ ได้รับความพึงพอใจหรือไม่

สรุป วงจรคุณภาพ PDCA หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมคุณภาพ โดยมี ขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และ การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข (Action) โดยการปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพจะต้องปฏิบัติด้วยความมีวินัยและกระทำอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนของวงจรคุณภาพ (PDCA)

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์ (2547, หน้า 56) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็น กระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่ เรียกว่า วงจรคุณภาพ PDCA หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง

Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

แม้ว่า วงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาหรือขั้นตอนการทำงาน หรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร ในการแก้ไขปัญหาก็ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ชินนิทส์ แสงแก้ว (2547) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารงานคุณภาพ “วงจรเดมมิง” (Demming Cycle) ไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การจัดทำและวางแผน (Plan)

- 1.1 ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนแล้วกำหนดหัวข้อความควบคุม
- 1.2 กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุให้แก่หัวข้อความควบคุมแต่ละข้อ
- 1.3 กำหนดวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การปฏิบัติตามแผน (Do)

2.1 หาความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนั้นด้วยวิธีการฝึกอบรมหรือศึกษาด้วยตนเอง

2.2 ดำเนินการตามวิธีที่กำหนด

2.3 เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและหัวข้อผลลัพธ์ของหัวข้อความควบคุม

3. การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล (Check)

3.1 ตรวจสอบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานหรือไม่

3.2 ตรวจสอบว่า ค่าที่วัดได้ (ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่

3.3 ตรวจสอบว่า หัวข้อความควบคุมแต่ละข้อได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

4. กำหนดมาตรฐานแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act)

4.1 ถ้าการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐาน ก็หามาตรการแก้ไข

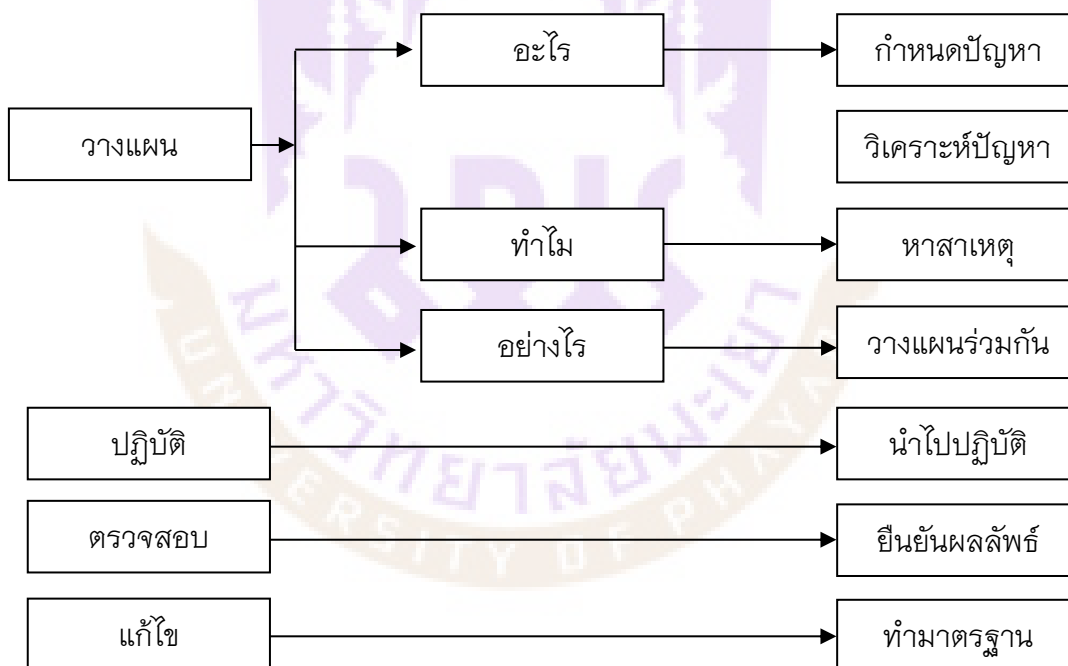
4.2 ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็ค้นหาสาเหตุและแก้ไขที่ต้นตอเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก

4.3 ปรับปรุงระบบการทำงานและเอกสารวิธีการดำเนินงานมาตรฐาน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 180-190) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ หรือวงจรเดมมิง PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นวงจรที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยตรง กล่าวว่ แนวคิดของวงจรนี้ ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรก ในปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่เผยแพร่หลายในชื่อ วัฏจักรเดมมิง (Demming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ หรือ วัฏจักรแห่งการบริหารจัดการคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan-P)
- ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do-D)
- ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check-C)
- ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง (Act-A)

กระบวนการของ PDCA สามารถแสดงให้เห็นดังแผนภาพประกอบ 1

ภาพ 1 กระบวนการ PDCA

ที่มา: สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, (2542, หน้า 188

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา โดยละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Do) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ คือ

1. การวางแผนกำหนดการ

- 1.1 การแยกแยะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการกระทำ
- 1.2 กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง
- 1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ

2. การจัดแบบเมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดแบบนี้ สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่าง ๆ มาได้และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

- 3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ
- 3.2 ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม
- 3.3 พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือกัน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) ทำให้รู้สภาพของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
2. การรวบรวมข้อมูล
3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้

4. การรายงาน จัดแสดงผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว โดยรายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และรายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดความบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ
2. ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อมิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกในการแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐาน อาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

- 2.1 การย้ายนโยบาย
- 2.2 การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน
- 2.3 การประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

วิฑูรย์ ลิมะไซคดี (2545, หน้า 43) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA ก็คือ วงจรเดมมิง (Demming Cycle) เรียกตามปรมาจารย์ด้านคุณภาพ ดร.เอ็ดเวิร์ด พับเบิลยู เดมมิง (Dr. Edward W. Demming) อันประกอบด้วย การวางแผน (P) การนำไปปฏิบัติ (D) การตรวจสอบ (C) และการแก้ไขปรับปรุง (A) ทำหมุนซ้ำไปเรื่อยๆจะทำให้เกิดการปรับปรุงงาน และทำให้ผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงเท่ากับการสร้างคุณภาพให้น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จุดเน้นของ PDCA จึงอยู่ที่การพยายามตอบคำถามให้ได้ว่า “ทำอย่างไรจะดีขึ้น” วางแผนแล้วนำไปปฏิบัติ ตามแผนตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ หรือตรวจสอบว่าเป็นไปตามค่าดัชนีชี้วัด (KPI) หรือมาตรฐาน ทั้งหมดหรือไม่ หากเป็นไปตามนั้นก็นำมาปรับปรุงแก้ไขทบทวน เริ่มวางแผนใหม่ดำเนินวงจร ซ้ำไปเรื่อย ๆ

PDCA กับการแก้ปัญหาและปรับปรุงงาน มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อที่จะคิด

ขั้นที่ 2 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 3 ระบุสาเหตุต้นตอ

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)

ขั้นที่ 4 การกำหนดแนวทางปรับปรุง

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ขั้นที่ 5 การประเมินแนวทางแก้ไข

4. ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปรับปรุง (Act)

ขั้นที่ 6 จัดทำมาตรฐาน

ขั้นที่ 7 บันทึกผลการปฏิบัติและเลือกหัวข้อศึกษาใหม่

ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อที่จะศึกษา เลือกงานที่มีปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและปรับปรุง กำหนดผู้รับบริการ และตั้งทีมงานในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงงาน

ขั้นที่ 2 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทีมงานศึกษารายละเอียดของ กระบวนการแก้ปัญหาและปรับปรุงงานว่าจะเก็บข้อมูลจากที่ใดบ้าง มีกระบวนการอย่างไร ขั้นตอนไหนผิดปกติ ต้องกำหนดว่า จะมีแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การตั้งคำถามเพื่อวิเคราะห์ การวิเคราะห์หาสาเหตุด้านคุณภาพ และการกำหนดตัววัดผลส่วนใหญ่แล้วจะกำหนดตัววัด ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ตัววัดด้านคุณภาพ (เวลา ความถูกต้อง ค่าใช้จ่าย) และตัววัด ด้านกระบวนการว่า ขั้นตอนไหนผิดปกติ มีปัญหา ล่าช้า ช้าซ้อน จำเป็นหรือไม่จำเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 การระบุสาเหตุต้นตอ เป็นการหาคำตอบว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้น อาจจะใช้เครื่องมืออื่นเข้าช่วย เช่น การระดมสมอง เทคนิคแกงปลา เทคนิคผังต้นไม้ และประเมินหาสาเหตุที่เป็นไปได้หรือปฏิบัติไม่ได้เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวทางปรับปรุงและลงมือปฏิบัติดังนี้

1. ต้องเป็นแนวทางที่ป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
2. ต้องเป็นการแก้ไขที่สาเหตุต้นตอ
3. สามารถนำมาใช้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

ในขั้นนี้ต้องดำเนินการศึกษาผลกระทบ สรุปแนวทางแก้ไขและปรับปรุง พัฒนาแผนการลงมือปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติด้วยวิธีการใหม่ ซึ่งในส่วนของการศึกษาผลกระทบต้องมีกลยุทธ์ 5 ประการ คือ หยุดความผิดปกติ ลดโอกาสเกิดผิดปกติ กำจัดความผิดปกติ เมื่อตรวจสอบได้ ควบคุมระดับของความผิดปกติ และลดพึ่งพาการควบคุมความผิดปกติ

ขั้นที่ 5 การประเมินแนวทางแก้ไข ทีมงานต้องรู้ว่าการตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน โดยมีการระบุไว้ในแผนงาน เพื่อเป็นการติดตามประเมินผลเทียบกับก่อนการเปลี่ยนแปลง

ขั้นที่ 6 จัดทำมาตรฐาน ทีมงานต้องทำการวิเคราะห์ว่าแนวทางที่มีการแก้ไขและปรับปรุงใหม่นี้สามารถนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ ถ้าดีกว่าต้องนำแนวทางมาจัดทำมาตรฐาน กำหนดระดับคุณภาพใหม่ และควบคุมไปกับพยายามที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น พร้อมทั้งมีการฝึกอบรมชี้แจง ปลุกฝังวิธีการทำงานใหม่ ๆ นี้ให้กับผู้ปฏิบัติและลดการเกิดปัญหาที่ซ้ำซ้อน

ขั้นที่ 7 บันทึกผลการปฏิบัติงานและเลือกหัวข้อศึกษาใหม่ ทีมงานต้องทำรายงานการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารข้อมูลรายละเอียดแบบฟอร์มต่าง ๆ เสนอผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและเพื่อกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ มีคนร่วมในการคิดปรับปรุงงานมากยิ่งขึ้นและเริ่มค้นหาหัวข้อใหม่นำมาใช้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

วีรพล บดีรัฐ (2543, หน้า 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA เป็นวงจรที่คิดค้นโดย วอลเตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) ผู้บุกเบิกใช้สถิติสำหรับแวดวงอุตสาหกรรม และต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น เมื่อเดมมิง (Demming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพเผยแพรให้เป็นที่รู้จักสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานในโรงงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหา อุปสรรค ในแต่ละขั้นตอนการผลิต โดยพนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า “วงจรเดมมิง” ต่อมาพบว่า แนวคิดในการใช้ PDCA นั้นสามารถใช้ได้กับทุกกิจกรรมจึงทำให้รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก

PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำ คือ

วางแผน = P: Plan

ปฏิบัติตามแผน = D: Do

ตรวจสอบ = C: Check

ดำเนินการให้เหมาะสม = A: Act

โดยปกติแล้วสามารถใช้วงจร PDCA ได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. ทุกครั้งที่เริ่มทำกิจกรรมอะไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงาน PDCA จะช่วยให้กิจกรรมมีการปรับปรุงต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการตั้งเป้าหมาย ด้วยการวางแผน (P) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อยอดด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามที่คิดมากน้อยแค่ไหน และท้ายที่สุด นำผลจากการประเมินไปดำเนินการต่อตามความเหมาะสม (A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ก็ให้จัดทำมาตรฐานวิธีการดำเนินการนั้น เพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกันต่อไป แต่หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผน เราอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบางสิ่งบางอย่างซึ่งอาจเปลี่ยนเป้าหมาย เปลี่ยนแผนหรือเปลี่ยนวิธีปฏิบัติได้

2. เมื่อต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเริ่มจากระบุปัญหาและคิดค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคำหนดเป็นแผน (P) และลงมือแก้ปัญหตามแนวทางนั้น ๆ (D) ซึ่งในความเป็นจริง ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ อาจจะได้รับการแก้ไขเยียวยาได้สำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ได้ จึงจำเป็นต้องตรวจสอบผลลัพธ์และประเมินวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่เลือกไว้แล้ว (C) และท้ายที่สุด เมื่อได้ผ่านการตรวจสอบและประเมินผลแล้วหากวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ เป็นวิธีที่ถูกต้องให้นำวิธีการนั้นใช้กับปัญหาลักษณะเดียวกันในอนาคตต่อไป แต่หากวิธีการนั้นไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ให้ลองหาทางคิดวิธีการใหม่หรือเริ่มต้นระบุปัญหาใหม่ (A)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกกิจกรรม โดยกระทำอย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สฤณี กุลภา (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีค่ามากใน 3 อันดับ

แรก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จิรศักดิ์ อินทร์หอม (2549) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและเปรียบเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศ การศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และและที่เปิดสอนชั้นที่ 3-4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับชุมชน และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทรงเพชร ใจทน (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรมีการปฏิบัติในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในเนื้อหาสาระหลักสูตร ด้านงานการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาคือสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านงานประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก แนวทางทางการพัฒนา คือ การวัดผลประเมินผลทางการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและควรมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ ด้านการบริหารงานเทศภายใน

มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ให้ผู้บริหารทำการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อติดตามการปฏิบัติงานด้านอื่นๆด้วย และให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานในการนิเทศภายใน ส่วนงานวิจัยและพัฒนา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและสถานศึกษาควรจัดหางบประมาณมาส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ์ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือบดินทร์เดชา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในเครือบดินทร์เดชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติในระดับมากในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามลำดับ สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทร์เดชาโดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาน้อยในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน ตามลำดับ ส่วนปัญหาระดับปานกลาง คือ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการและด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตามลำดับ

วราภรณ์ อริยธนพล (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ในปีเดียวกัน ตรีโชค กางกัน (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการเรียนการสอน และมีสภาพการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีปัญหาด้านการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และมีปัญหาด้านการบริหารด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

อุณากรรณ์ สอนมะม่วง (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่

2. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และ สถานศึกษาขนาดใหญ่

4. ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมาศ พรพรรณประเทศ (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวทางโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางนิติบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความรับผิดชอบตรวจสอบได้

สุชาติ ศิริสุวรรณ (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอเบตง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 15 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอเบตง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอเบตง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน แต่ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

กมล นามเทวี (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวม พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งถ้าเปรียบเทียบระดับระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ อายุและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดการศึกษาตามแผนนโยบายในด้านงานวิชาการให้เป็นระบบและมีฐานข้อมูลที่ทันสมัย ควรมีการติดตาม การวัดผล การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

บัวศิตา แสนประกอบ (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดธรรมนิมิตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดธรรมนิมิตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดธรรมนิมิตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้าน มีความคาดหวังแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดธรรมนิมิตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ด้านระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุกัญญา ดลสถิต (2556) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัด การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ และการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

2. การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี เมื่อจำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่สอน ช่วงชั้นที่ 2 มีการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่สอนช่วงชั้นที่ 3 และเมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยโรงเรียน ขนาดใหญ่ ครูมีการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

สุภาวดี บุญสิทธิ์ (2557) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกะป้อราชฯ จังหวัดชลบุรี พบว่า

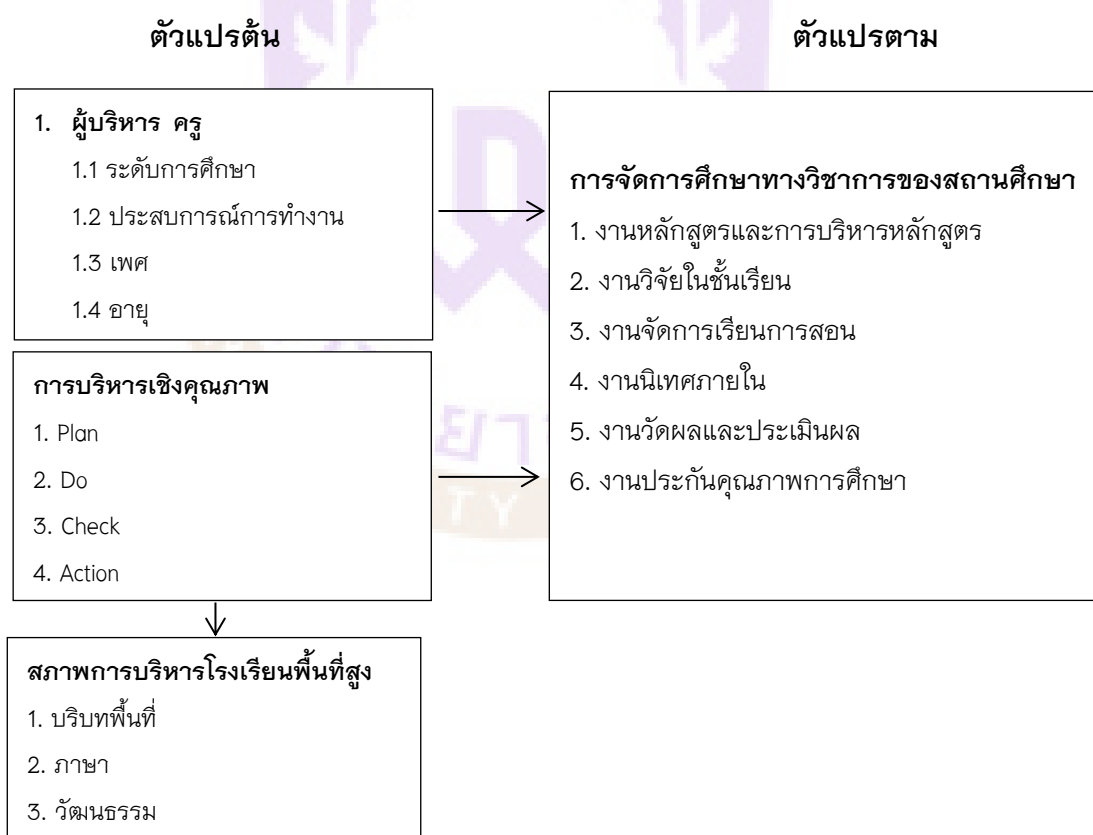
1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกะป้อราชฯ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการ

จัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. ความพึงพอใจของของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับรายได้ และระดับการรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จำแนกตามอาชีพ มี 1 ด้าน ที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองมี 1 ด้าน ที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการกำหนดกรอบในการศึกษา ดังนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 330 คน

กลุ่มตัวอย่าง จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนในตำบลท่าก้อ ตำบลลาวี ตำบลเจดีย์หลวง ตำบลศรีถ้อย และตำบลป่าแดด จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 27 คน ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ้านแม่ฝักทะเล	1	1	2
2	บ้านปางหลวง	1	1	2
3	บ้านปางหก	1	1	2
4	บ้านทุ่งพร้าว	1	1	2
5	บ้านห้วยสะลักวิทยา	1	1	2
6	บ้านห้วยหญ้าไซ	2	1	3

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
7	บ้านแม่ตาช้าง	1	1	2
8	บ้านวาวี	1	1	3
9	บ้านมังกาล่า	1	1	2
10	บ้านเลาลี	1	1	2
11	บ้านปางก๊ว	1	1	2
12	บ้านแม่โงะเย้า	1	1	2
13	บ้านดอยเวียงวิทยา	1	1	2
14	บ้านโป่งกลางน้ำประชาสรรค์	1	1	2
15	บ้านขุนสรวย	1	1	2
16	บ้านห้วยไคร้	1	1	2
17	บ้านห้วยน้ำเย็น	1	1	2
18	บ้านห้วยกล้า	1	1	2
19	บ้านผาแดงหลวง	1	1	2
20	บ้านแม่ตาแมว	1	1	2
21	บ้านแสนเจริญ	1	1	2
22	บ้านดอยช้าง	1	1	2
23	บ้านห้วยมะฆาง	1	1	2
24	บ้านห้วยขี้เหล็ก	1	1	2
25	เวียงผาวิทยา	2	1	2
รวม		27	25	52

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ครอบคลุมเนื้อหาและตรงวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ ตามระดับการปฏิบัติโดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราวิชาการ บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท แบบปลายปิดและปลายเปิด

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

4.1 ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 นายสนิท นันทชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

4.3 นายเกรียงไกร พุทธธรรม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try-out) จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือรับรองจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 52 คน

3. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลทั้งหมดและลงรหัสแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ลงรหัสมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวทางของ Likert's Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า103) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

กำหนดการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หารค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อสรุปเป็น
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินและแปลความหมายของข้อมูลจากระดับคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อยที่สุด

ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวมและรายด้าน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยประมวลข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ในตอนที่ 3 นำเสนอแบบคำบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตาราง 3-16 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1) ผู้บริหาร	27	51.90
2) ครู	25	48.10
รวม	52	100.00
2. เพศ		
1) ชาย	28	53.80
2) หญิง	24	46.20
รวม	52	100.00
3. อายุ		
1) 20-40 ปี	18	34.60
2) 41-60 ปี	34	65.40
รวม	52	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	15	28.80
2) ปริญญาโท	31	71.20
รวม	52	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
1) มากกว่า 10 ปี	18	34.60
2) มากกว่า 20 ปี	34	65.40
รวม	52	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 52 คน ในจำนวนดังกล่าว จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90 เป็นครู จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 เพศชายมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 เพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 กลุ่มอายุระหว่าง 41-60 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 65.40 อายุระหว่าง 20-40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 การศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปี มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 65.40 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 นำเสนอข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยาย ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4.20	0.35	มาก	1
2	งานวิจัยในชั้นเรียน	3.55	0.41	มาก	6
3	งานจัดการเรียนการสอน	4.00	0.19	มาก	2
4	งานนิเทศภายใน	3.84	0.59	มาก	4
5	งานวัดผลประเมินผลทางการศึกษา	3.88	0.48	มาก	3
6	งานประกันคุณภาพการศึกษา	3.67	0.40	มาก	5
รวม		3.85	0.40	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า โรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในระดับมาก คือ งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ งานจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.00$) งานวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) งานนิเทศภายใน ($\bar{X} = 3.84$) งานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่างานอื่น ๆ คือ งานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.55$)

ตาราง 5 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ ของชุมชน สังคม และท้องถิ่น	4.19	0.56	มาก	6
2	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง	3.92	0.70	มาก	7
รวมเฉลี่ย		4.05	0.70	มาก	
การดำเนินการตามแผน (Do)					
3	การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ในสถานศึกษาครอบคลุม 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้จัดทำโครงสร้าง หลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้ มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหา แต่ละกลุ่มสาระตามความเหมาะสม	4.25	0.65	มาก	4
4	การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอนและบริหารจัดการใช้ หลักสูตรอย่างเหมาะสม	4.30	0.57	มาก	2
5	การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ทราบถึงการ使用和จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	4.30	0.70	มาก	2

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
6	การแบ่งงานตามหลักการมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตรวจสอบได้ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.32	0.61	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.29	0.63	มาก	
การตรวจสอบ (Check)					
7	มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.26	0.56	มาก	3
8	มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.68	มาก	7
รวมเฉลี่ย		4.13	0.62	มาก	
การปรับปรุงแก้ไข (Action)					
9	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับ สภาพความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น	4.23	0.61	มาก	5
10	มีการนำผลการประเมินไปวาง แผนการจัดทำหลักสูตรและการใช้ หลักสูตรในระยะต่อไป	4.23	0.70	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.23	0.65	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งหมด		4.17	0.63	มาก	

จากตาราง 5 แสดงการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ PDCA พบว่า ขั้นตอนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.23$) ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.13$) และขั้นตอนที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าขั้นตอนอื่น ๆ คือ ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การแบ่งงานตามหลักการมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตรวจสอบได้และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสม และการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.26$) การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรในสถานศึกษาครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาแต่ละกลุ่มสาระตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 6 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.50	0.61	มาก	7
2	มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และการประเมินผลการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.86	0.74	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.68	0.67	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
3	มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ การ ดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปตามแผน	3.51	0.64	มาก	6

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
4	การสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.59	0.72	มาก	5
5	การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.83	มาก	3
6	การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.90	0.89	มาก	1
7	การดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตามการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.85	มาก	4
8	มีการกำหนดให้ครูทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง	3.28	0.74	ปานกลาง	12
9	การส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น	3.48	0.64	ปานกลาง	8
10	มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.40	0.66	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย		3.58	0.46	มาก	
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
11	มีการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด	3.36	0.68	ปานกลาง	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
12	มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการทําวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	3.30	0.75	ปานกลาง	11
รวมเฉลี่ย		3.33	0.71	ปานกลาง	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
13	มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.50	0.85	มาก	7
14	มีการจัดทำรายงานการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป	3.48	0.85	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย		3.49	0.85	ปานกลาง	
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น		3.52	0.67	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.68$) และขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ ขั้นตอนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.49$) และขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทําวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและการประเมินผลการจัดทําวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.86$) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) การดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตามการจัดทําวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.67$) การสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการทําวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า

ข้ออื่น ๆ คือ มีการกำหนดให้ครูทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง ($\bar{X} = 3.28$)

ตาราง 7 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูในการจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร	3.86	0.74	มาก	8
2	มีการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา	4.23	0.55	มาก	2
3	มีการประชุมหรือวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.51	มาก	11
รวมเฉลี่ย		3.95	0.60	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
4	มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	0.49	มาก	1
5	มีการจัดแผนการเรียนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ	3.80	0.59	มาก	10
6	มีการจัดการเรียนการสอน โดยฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	4.03	0.68	มาก	7
7	มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.15	0.60	มาก	6

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
8	พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับแนวปฏิรูปการศึกษา	4.21	0.63	มาก	3
9	มีการส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพตาม ความต้องการและความจำเป็น	4.21	0.57	มาก	3
10	มีการจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริมโดยคำนึงถึง ความเหมาะสม ความรู้และความสามารถ ของครู	4.19	0.65	มาก	4
11	มีการจัดสภาพภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อเอื้อต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.03	0.62	มาก	7
12	มีตารางสอนรวม/รายบุคคล/ตาราง การใช้ห้องเรียน	3.80	0.62	มาก	10
รวมเฉลี่ย		4.09	0.60	มาก	
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
13	มีการประเมินผลการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เป็นระบบ	4.17	0.73	มาก	5
14	มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมิน ผลการจัดการเรียนการสอน	3.96	0.62	มาก	8
15	มีการ นิเทศ กำกับ ติดตาม และให้ คำแนะนำครูผู้สอนในการจัดการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.60	มาก	6
16	มีการประเมินผลการจัดแผนการเรียน การสอนของครู	4.15	0.53	มาก	6

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
17	มีการประเมินผลการใช้ตารางสอน ในทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.72	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.11	0.64	มาก	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
18	มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดแผน การเรียนการสอน	3.84	0.77	มาก	10
19	มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้ ตารางสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ	4.03	0.76	มาก	7
20	มีการนำผลการวิเคราะห์ที่มาปรึกษาหารือ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	3.86	0.74	มาก	14
21	มีการจัดทำรายงานการประเมิน การจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป	3.55	0.84	มาก	13
รวมเฉลี่ย		3.69	0.77	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น		3.96	0.65	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านงานจัดการเรียน การสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจร คุณภาพ พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.95$) และ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี การปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ มีการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) พัฒนาการจัดการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการการศึกษาและมีการส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองเพื่อ

พัฒนาศักยภาพในวิชาชีพ ตามความต้องการและความจำเป็น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.21$) มีการจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความรู้และความสามารถของครู ($\bar{X} = 4.19$) มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติ น้อยกว่าข้ออื่น คือ การนำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.36$)

ตาราง 8 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับการบริหาร	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ	3.40	0.69	ปานกลาง	9
2	มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ	3.73	0.71	มาก	6
รวมเฉลี่ย		3.56	0.71	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
3	มีการจัดระบบการนิเทศและระบบการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	3.88	0.58	มาก	4
4	มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย	4.05	0.63	มาก	3
5	มีการจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม	4.13	0.62	มาก	2
6	มีการส่งเสริมให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.23	0.64	มาก	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
7	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่น	3.28	0.72	มาก	10
8	มีการพัฒนาระบบการนิเทศให้มีความ หลากหลาย สนองต่อความต้องการ ของครู บุคลากรภายในโรงเรียนและ โรงเรียนและจัดระบบสารสนเทศให้มี ประสิทธิภาพ	3.63	0.52	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.86	0.61	มาก	
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
9	มีการประเมินผลการจัดระบบและ ติดตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	3.88	0.70	มาก	4
10	มีการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนา ระบบและกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	3.55	0.72	มาก	8
รวมเฉลี่ย		3.71	0.71	มาก	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
11	มีการสรุปผลการประเมินผลการนิเทศ ภายในเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุง อยู่เสมอ	3.86	0.79	มาก	5
12	มีการจัดทำรายงานการนิเทศภายใน สถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน	3.63	0.71	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.74	0.75	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น		3.71	0.69	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.74$) ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.71$) และ ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ มีการส่งเสริมให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ มีการจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.13$) มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.05$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ มีการจัดระบบการนิเทศและระบบการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษาและมีการประเมินผลการจัดระบบและติดตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่น คือ มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.28$)

ตาราง 9 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดผลและ ประเมินผล โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	3.63	0.59	มาก	8
2	การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนในทุกๆระดับชั้น	3.65	0.73	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.64	0.66	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
3	มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนในทุกๆระดับชั้น	3.84	0.77	มาก	4

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	3.63	0.59	มาก	8
2	การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนในทุกระดับชั้น	3.65	0.73	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.64	0.66	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
3	มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนในทุกระดับชั้น	3.84	0.77	มาก	4
4	มีการดำเนินการวัดผลและประเมิน การเรียนตามสภาพจริง	3.67	0.73	มาก	6
5	มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน โดยวิธีการที่หลากหลาย	3.86	0.76	มาก	3
6	มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.65	0.71	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.75	0.74	มาก	
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
7	มีการนิเทศ ติดตามการวัดผล ประเมินผลการเรียนอยู่เสมอ	3.84	0.80	มาก	4
8	มีการประเมินการวัดผลและประเมินผล การเรียนและพัฒนาปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ	3.75	0.65	มาก	5
รวมเฉลี่ย		3.79	0.72	มาก	

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
9	มีการนำผลการประเมินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.98	0.61	มาก	2
10	มีการจัดทำเอกสารหลักฐานทาง การศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.34	0.59	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.16	0.61	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งหมด		3.83	0.54	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.79$) ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.75$) ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ มีการนำผลการประเมินการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.98$) มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอนโดยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.86$) มีการนิเทศ ติดตาม การวัดผลประเมินผล การเรียนอยู่เสมอ และมีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนในทุกๆระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 3.84$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้อของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$)

ตาราง 10 แสดงสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการ
ประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (Plan)					
1	การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษา	3.50	0.77	มาก	7
2	มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้าง ความตระหนักในเรื่องการประกัน คุณภาพการศึกษามาตรฐาน การศึกษา	3.55	0.57	มาก	6
3	มีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การ ประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	3.71	0.49	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.58	0.77	มาก	
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
4	มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา	3.33	0.98	ปานกลาง	11
5	มีการจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐานการศึกษา	3.42	0.49	ปานกลาง	8
6	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อ การบริหารที่ถูกต้องและเหมาะสมกับ การใช้งาน	3.36	0.59	ปานกลาง	9

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(n = 52)		ระดับ การบริหาร	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
7	มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษาในระดับกลุ่มงานภายใน สถานศึกษา	3.21	0.69	ปานกลาง	12
8	มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และ วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.07	0.83	มาก	3
รวมเฉลี่ย		3.47	0.71	ปานกลาง	
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
9	มีการติดตาม ตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.21	0.45	มาก	2
10	มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน	3.59	0.56	มาก	5
รวมเฉลี่ย		3.90	0.50	มาก	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
11	มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.60	มาก	1
12	มีการประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการ ปรับปรุงและพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษา	3.30	0.70	ปานกลาง	10
รวมเฉลี่ย		3.79	0.65	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น		3.68	0.65	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.90$) ขั้นตอน การปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.79$) ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.58$) ขั้นตอนการ ดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติ ในระดับมาก คือ มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.28$) มีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.21$) มีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.71$) มีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 3.59$) และ ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น คือ มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐานการศึกษาในระดับกลุ่มงานภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.21$)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูล จากแบบสอบถามตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) มาจำแนกความถี่เป็นรายด้าน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามตาราง 11-16 ดังนี้

ตาราง 11 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอ
แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	26	50.00
2	สถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรร่วมกับคณะครูอย่างต่อเนื่อง	15	28.84
3	ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการบริหารงานหลักสูตรอย่างจริงจัง	8	15.38
4	ครูผู้สอนควรศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	2	3.84
5	สถานศึกษาควรจัดอบรม ประชุมชี้แจงอย่างต่อเนื่องให้แก่ครูผู้สอนเพื่อสร้างความตระหนักและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน	1	1.92
รวม		52	100.00

จากตาราง 11 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ สถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรร่วมกับคณะครูอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.84 ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการบริหารงานหลักสูตรอย่างจริงจัง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอ
แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง	20	38.46
2	สถานศึกษาควรจัดอบรม ประชุมชี้แจงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากขึ้น	15	28.84
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเอาใจใส่ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากรทุกคน โดยการออกนิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	12	23.07
4	สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาของครู	3	5.76
5	สถานศึกษาควรประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2	3.84
รวม		52	100.00

จากตาราง 12 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรม ประชุมชี้แจงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 28.84 และผู้บริหารสถานศึกษาควรเอาใจใส่ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากรทุกคนโดยการออกนิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.07 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	19	36.53
2	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	15	28.84
3	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	9	17.30
4	สถานศึกษาควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	5	9.61
5	สถานศึกษาควรจัดอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น	3	5.76
6	ครูควรกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนและแน่นอน	1	1.92
รวม		52	100.00

จากตาราง 13 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 36.53 รองลงมาคือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 28.84 และสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 17.30 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอ
แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการนิเทศภายใน

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	24	46.15
2	สถานศึกษาควรจัดปฏิทินการนิเทศภายในที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	12	23.07
3	สถานศึกษาควรให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา	9	17.30
4	สถานศึกษาควรมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษาตามที่กำหนดอย่างจริงจัง	5	9.61
5	สถานศึกษาควรให้มีการทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ	2	3.84
รวม		52	100.00

จากตาราง 14 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดปฏิทินการนิเทศภายในที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ คิดเป็นร้อยละ 23.07 และสถานศึกษาควรให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.30 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอ
แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการวัดผลและประเมินการศึกษา

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาคควรมีการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาอิงตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	22	42.30
2	สถานศึกษาคควรวัดผลและประเมินผลให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ	14	26.92
3	สถานศึกษาคควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนและมีการบันทึกผลคะแนนที่ถูกต้องและตรวจสอบได้	7	13.46
4	สถานศึกษาคควรจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4	7.69
5	สถานศึกษาคควรจัดสรรงบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ในการวัดผลและประเมินผลให้เพียงพอ	3	5.76
6	สถานศึกษาคควรมีการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลเพื่อนำไปวางแผนต่อไป	2	3.84
รวม		52	100.00

จากตาราง 15 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาคควรมีการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาอิงตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมา คือ สถานศึกษาคควรวัดผลและประเมินผลให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ คิดเป็นร้อยละ 26.92 และสถานศึกษาคควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนและมีการบันทึกผลคะแนนที่ถูกต้องและตรวจสอบได้ คิดเป็นร้อยละ 13.46 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอ
แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	28	53.84
2	สถานศึกษาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	14	26.92
3	สถานศึกษาควรนำผลการประเมินเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขต่อไป	6	11.53
4	สถานศึกษาควรจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาที่เป็นปัจจุบันและเป็นระบบ	3	5.76
5	สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณและบุคลากร ให้เพียงพอในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1.92
รวม		52	100.00

จากตาราง 16 เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.84 รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.92 และสถานศึกษาควรนำผลการประเมินเกี่ยวกับการประกันคุณภาพศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขต่อไป คิดเป็นร้อยละ 11.53 ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อศึกษากระบวนการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 มีการกำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนพื้นที่สูง ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 330 คน

กลุ่มตัวอย่าง จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อันได้แก่ โรงเรียนในตำบลท่าก้อ ตำบลลาวา ตำบลเจดีย์หลวง ตำบลศรีถ้อย และตำบลป่าแดด จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 27 คน ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามกรอบการบริหารงานวิชาการ จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 79 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งไปจำนวน 52 ฉบับ ได้กลับคืนมา 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ พบว่าสมบูรณ์ทั้ง 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวทางของ Likert's Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

กำหนดการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ปฏิบัติให้เห็นน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หารค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยประมวลจากแบบสอบถามปลายเปิด ในตอนที่ 3

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปรากฏตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร จำนวน 27 คน (ร้อยละ 51.90) รองลงมาเป็นครู จำนวน 25 คน (ร้อยละ 48.10) ตามลำดับ เป็นเพศชาย จำนวน 28 คน (ร้อยละ 53.80) รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน (ร้อยละ 46.20) ช่วงอายุระหว่าง 41–60 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 34 คน (ร้อยละ 65.40) รองลงมา คือ อายุระหว่าง 20–40 ปี จำนวน 18 คน (ร้อยละ 34.60) ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 37 คน (ร้อยละ 71.20) รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน (ร้อยละ 28.80) ประสบการณ์การทำงาน

มากกว่า 20 ปี มีจำนวน 34 คน (ร้อยละ 65.40) รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวน 18 คน (ร้อยละ 34.60)

2. ระดับการบริหารจัดการงานวิชาการของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ งานจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.00$) งานวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) งานนิเทศภายใน ($\bar{X} = 3.84$) งานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่างานอื่น ๆ คือ งานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.55$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน ตามวงจรคุณภาพ PDCA ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

2.1 ด้านงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ PDCA พบว่า ขั้นตอนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.23$) ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.13$) และขั้นตอนที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าขั้นตอนอื่น ๆ คือ ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การแบ่งงานตามหลักการมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตรวจสอบได้และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสม และการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.26$) การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรในสถานศึกษาครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาแต่ละกลุ่มสาระตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} = 3.92$)

2.2 ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.68$) และขั้นตอนการดำเนินตามแผน ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ ขั้นตอนปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.49$) และ ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัด

อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.86$) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) การดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตามการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.67$) การสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีการกำหนดให้ครูทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง ($\bar{X} = 3.28$)

2.3 ด้านงานจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ มีการวางแผน พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูป การศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษาและ มีการส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพ ตามความต้องการและ ความจำเป็น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.21$) มีการจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และ การสอนซ่อมเสริมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความรู้และความสามารถของครู ($\bar{X} = 4.19$) มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น คือ การนำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาหารือเพื่อ ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.36$)

2.4 ด้านการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณา ตามขั้นตอนการใช้วงจรคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอน การดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.74$) ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.71$) และขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ มีการส่งเสริมให้ครูตระหนัก และเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ มีการจัดทำ แบบบันทึกการนิเทศการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.13$) มีการดำเนินการนิเทศภายใน สถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.05$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ มีการจัดระบบ

การนิเทศและระบบการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาและมีการประเมินผลการจัดระบบและติดตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่น คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.28$)

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรกิจคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.79$) ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.75$) ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ มีการนำผลการประเมินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.98$) มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนโดยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.86$) มีการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลการเรียนอยู่เสมอ และมีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนในทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 3.84$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$)

2.6 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการใช้วงจรกิจคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.90$) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.79$) ขั้นตอนการวางแผน ($\bar{X} = 3.58$) ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.28$) มีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.21$) มีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.71$) มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 3.59$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่น คือ มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาในระดับกลุ่มงานภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.21$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการบริหารบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 6 งานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา ตามแนวคิดของ ภิญโญ สาร (2546, หน้า 232) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นหรือเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วราภรณ์ อริยธนพนธ์ (2552, หน้า 89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และงานวิจัยของ ตรีโชค กางกัน (2552, หน้า 65) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการเรียนการสอน และมีสภาพการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีปัญหการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก รองลงมา เป็นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และมีปัญหการบริหารด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านที่มีระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก คือ งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมา คือ งานจัดการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียน

ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายชนเผ่า วัฒนธรรม ประเพณี รวมถึงภาษา ก็แตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน นอกจากนี้ นักเรียนชนเผ่ายังมีปัญหาในด้านการอ่านออก เขียนได้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ โรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับงานด้าน หลักสูตร ให้มีหลักสูตรท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนตามบริบทพื้นที่ของโรงเรียน มากที่สุด รวมไปถึงกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกันยา ดลสถิต (2556, หน้า 68) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการนำไปใช้ และการประกันคุณภาพการศึกษาตามลำดับ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภาวดี บุญสิทธิ์ (2557, หน้า 65) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

และเมื่อพิจารณางานที่มีระดับการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ งานวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษามองว่า เป็นหน้าที่ของครูผู้สอน จึงทำให้ขาดการสนับสนุนและส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สฤณี กุลภา (2548, หน้า 67) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีค่ามาก ใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและงานวิจัยของ จีระศักดิ์ อินทร์หอม (2549: หน้า 69) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและเปรียบเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศ การศึกษา และด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษาด้านการส่งเสริม ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมา จาก เหตุผลเกี่ยวกับเจตคติของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น เจตคติของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจเห็นว่า งานวิจัยเป็นเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน และขาดความรู้ในเรื่องการวิจัย

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากการศึกษาได้พบแนวทางการ ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรและ การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในและด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีปัญหา การดำเนินงานวิชาการหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาครูย้ายบ่อย ครูสอนไม่ครบชั้น ตลอดจนสื่อและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ์ (2551, หน้า 70) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในเครือข่ายดินทร์เดชา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหาร งานวิชาการในเครือข่ายดินทร์เดชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการ วัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษาตามลำดับ สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายดินทร์เดชา โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาน้อยในด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

ของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน ตามลำดับ ส่วนปัญหาระดับปานกลาง คือ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง โดยสร้างความตระหนักและความเข้าใจถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูผู้สอน

2. สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรโดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบท พื้นที่ของโรงเรียนและอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนอกจากนั้น โรงเรียนควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนในปีถัดไป

3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูการจัดการเรียนการสอนร่วมกับการใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และควรวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามศักยภาพของผู้เรียนและสามารถนำไปประกอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชานั้น ๆ

4. สถานศึกษาควรดำเนินการนิเทศภายในโดยการเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของครู บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนพื้นที่สูง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล นามเทวี. (2556). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์บับลิเคชั่น.
- กมล ศิริบรรณ. (2539). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. อุทัยธานี:
ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- กรมวิชาการ. (2542). **วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). **คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กันตพัฒน์ มณฑา. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพ
การสอนของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- กาญจนา วัฒมาญ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ:
ชนพรการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีลิตก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
อักษรภาพพัฒนา.
- จันทราณี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ:
บุ๊คพอยท์.
- จินตะหรา ศรีเมือง. (2554). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย
สหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ, ศรีสะเกษ.
- จีรศักดิ์ อินทร์หอม. (2549). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, กรุงเทพฯ.

- ชนินทร์ แสงแก้ว. (2547). **การบริหารงานตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้วยวัฏจักรเดมมิ่ง
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์
กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ์. (2551). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือ
บดินทร์เดชา.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2542). **เอกสารประกอบการสอน หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหาร
การศึกษา. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.**
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ตรีโชค กางั่น. (2552). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- ทรงเพชร ใจทน. (2551). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
ในอำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.**
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2551). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ:
เทียมฟ้า.
- นิพนธ์ กิनावงค์. (2541). **เอกสารประกอบการสอนหลักการบริหารการศึกษา.**
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2532). **การนิเทศแบบคลินิก.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิตา แสนประกอบ. (2556). **ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อ
การบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดธรรมนิมิตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.** งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.

- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของรองผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,
นครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ แยมแสง. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1. การศึกษาอิสระ คศ.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ประทุมพร ไม่ทิม. (2553). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนในศูนย์ประสานงานทางการศึกษาหนองมะโมง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ประวิทย์ ปวีณเกียรติคุณ. (2551). ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาอิสระ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
เชียงราย.
- ปัญจะ ศิริบุรณ. (2546). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- พนัส เจริญวงศ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกัน
คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
งานนิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ไพโรจน์ หลวงพิทักษ์. (2542). 5G เพื่อพัฒนาคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น).
- ภิญโญ ยอดกระโทก. (2550). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. การศึกษา
อิสระ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

- ภิญโญ สาคร. (2526). **หลักการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ภิญโญ สาคร. (2546). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มยุรี สมใจ. (2551). **การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ**
กลุ่มปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ลือชา สร้อยพาน. (2526). **การจัดงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. ชุดวิชาการจัดการ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). **แนวทางการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วรภรณ์ อริยชนพล. (2552). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการ**
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2547). **วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน**.
 กรุงเทพฯ: ส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
 (ไทย-ญี่ปุ่น)
- วีรพล บดีรัฐ. (2543). **PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2541). **คู่มือปฏิบัติการงานพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา**.
 กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย ราษฎร์ศิริ. (2525). **หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2545). **คุณภาพคือการบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี.
- สมมาศ พรรชนประเทศ. (2553). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวทาง**
โรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สังัด อูรานนท์. (2529). **ทฤษฎีหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สฤษดิ์ ภูลภา. (2548). **การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียน**
เป็นฐาน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สาย ภาณุรัตน์. 2526. **คู่มือการนิเทศศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครู
 สอนสุนันทา.

- สายหยุด ประทีปะ. (2552). **การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6.** วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2559). **แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปี 2559.** เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 2.
- สุกัญญา ดลสถิต. (2556). **การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กลุ่ม กรุงเทพมหานคร.** งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุชาดา ศิริสุวรรณ. (2553). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอบेतง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). **การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด.** งานนิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุนันทา อูชาติ. (2554). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อ.เมือง จ.ชัยภูมิ.** งานนิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- สุภาวดี บุญสิทธิ์. (2557). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดสำนักงานเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี.** งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เสริมศรี ลักษณะศิริ. (2540). **หลักการสอน.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). **แนวคิดการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษา.** กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาตพรวัว.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). เอกสารชุดความรู้พื้นฐานการวางแผนสำหรับผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาเรื่องการวางแผนหน่วยงานหรือองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุณากรรณ์ สอนมะม่วง. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อเนกศิลป์การพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ **นายสนธิ นันทชัย**
ตำแหน่ง: ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับชำนาญการ
สถานที่ทำงาน: โรงเรียนห้วยน้ำขุ่นวิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
2. ชื่อ **นายเกรียงไกร พุทธรม**
ตำแหน่ง: ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับชำนาญการ
สถานที่ทำงาน: โรงเรียนบ้านป่าบงทำวแก่นจันทร์ ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย
จังหวัดเชียงราย
3. ชื่อ **ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ**
ตำแหน่ง: อาจารย์
สถานที่ทำงาน: มหาวิทยาลัยพะเยา ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ภาคผนวก ข วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2”

ชื่อนิสิต นางสาวอรพรรณ มูลละ หลักสูตร กศ.ม. การบริหารการศึกษา

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต

คำชี้แจง

แบบวัดของการวิจัยตอนที่ 2 ทำขึ้น เพื่อให้ผู้ตอบได้วัดระดับสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูง อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในแต่ละหัวข้อ หากท่านพิจารณาเห็นว่า คำถามในข้อใด ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามความคิดเห็นของท่าน

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
1. งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผน (Plan)					
1. วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ ของชุมชน สังคมและท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	ผู้เชี่ยวชาญ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ในสถานศึกษาครอบคลุม 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีใน หลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหา แต่ละกลุ่มสาระตามความเหมาะสม	+1	0	+1	2	0.67
4. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้ หลักสูตรอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1
5. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ทราบถึงการ使用和จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67
6. การแบ่งงานตามหลักการมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตรวจสอบได้ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	3	1
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
7. มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1
8. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
9. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น	0	+1	+1	2	0.67
10. มีการนำผลการประเมินไปวางแผนการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรในระยะต่อไป	+1	+1	+1	3	1
2. งานวิจัยในชั้นเรียน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
11. มีการกำหนดเป้าหมายการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1
12. มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	0	+1	2	0.67
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
13. มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ การดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน	0	+1	+1	2	0.67
14. การสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากร เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1
15. การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
16. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1
17. การดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตามการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1
18. มีการกำหนดให้ครูทำงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง	+1	+1	+1	3	1
19. การส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น	0	+1	+1	2	0.67
20. มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	0	+1	+1	2	0.67
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
21. มีการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด	+1	0	+1	2	0.67
22. มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
23. มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
24. มีการจัดทำรายงานการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาการจัดทำ วิจัยในชั้นเรียนต่อไป	+1	+1	+1	3	1
3. งานจัดการเรียนการสอน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
25. มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และคณะครูในการจัดแผนการเรียนตาม โครงสร้างหลักสูตร	+1	0	+1	2	0.67
26. มีการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา	0	+1	+1	2	0.67
27. มีการประชุมหรือวางแผนการจัด การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	0	+1	+1	2	0.67
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
28. มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1
29. มีการจัดแผนการเรียนโดยเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตาม ความต้องการ ความถนัด ความสนใจ	0	+1	+1	2	0.67
30. มีการจัดการเรียนการสอน โดยฝึกให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	0	+1	+1	2	0.67
31. มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1
32. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับแนวปฏิรูปการศึกษา	0	+1	+1	2	0.67

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
33. มีการส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพ ตามความต้องการและความจำเป็น	+1	+1	+1	3	1
34. มีการจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความรู้และความสามารถของครู	0	+1	+1	2	0.67
35. มีการจัดสภาพภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
36. มีตารางสอนรวม/รายบุคคล/ตารางการใช้ห้องเรียน	0	+1	+1	2	0.67
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
37. มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1
38. มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1
39. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1
40. มีการประเมินผลการจัดแผนการเรียนการสอนของครู	0	+1	+1	2	0.67
41. มีการประเมินผลการใช้ตารางสอนในทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ	0	+1	+1	2	0.67

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
42. มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัด แผนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1
43. มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้ ตารางสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ	0	+1	+1	2	0.67
44. มีการนำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาหารือ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1
45. มีการจัดทำรายงานการประเมิน การจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป	+1	+1	+1	3	1
4. การนิเทศภายใน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
46. มีการวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	3	1
47. มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ	+1	0	+1	2	0.67
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
48. มีการจัดระบบการนิเทศและระบบ การเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1
49. มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1
50. มีการจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอน ที่ชัดเจนและเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
51. มีการส่งเสริมให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	0	+1	2	0.67
52. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น	0	+1	+1	2	0.67
53. มีการพัฒนาระบบการนิเทศให้มีความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของครู บุคลากรภายในโรงเรียน และโรงเรียนและจัดระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
54. มีการประเมินผลการจัดระบบและติดตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1
55. มีการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
56. มีการสรุปผลการประเมินผลการนิเทศภายในเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1
57. มีการจัดทำรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
5. งานวัดและประเมินผล					
ด้านการวางแผน (Plan)					
58. มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67
59. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น	+1	+1	+1	3	1
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
60. มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น	+1	+1	+1	3	1
61. มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1
62. มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนโดยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1
63. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	3	1
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
64. มีการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผล การเรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1
65. มีการประเมินการวัดผลและประเมินผล การเรียนและพัฒนาปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
66. มีการนำผลการประเมินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1
67. มีการจัดทำเอกสารหลักฐานทาง การศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ	0	+1	+1	2	0.67
6. การประกันคุณภาพการศึกษา					
ด้านการวางแผน (Plan)					
68. มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1
69. มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้าง ความตระหนักในเรื่องการประกัน คุณภาพภายในการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา	+1	0	+1	2	0.67
70. มีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	0	+1	+1	2	0.67
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
71. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ประกันคุณภาพการศึกษาและ มาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	3	1
72. มีการจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	3	1

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3		
73. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน	+1	+1	+1	3	1
74. มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาในระดับกลุ่มงานภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1
75. มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และวัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
76. มีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1
77. มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	3	1
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
78. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1
79. มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์เพื่ออภิปรายผลเป็นภาพรวมสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จะไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

สถานภาพ ผู้บริหาร ครู

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ 20-40 ปี 41-60 ปี

3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท

4. ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ในรายการประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน สภาพการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร ขอให้ท่านตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผน (Plan) 1. วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน สังคมและท้องถิ่น					
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do) 3. การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ในสถานศึกษาครอบคลุม 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและ สาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการ เนื้อหาแต่ละกลุ่มสาระตามความเหมาะสม					
4. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตร อย่างเหมาะสม					
5. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ทราบถึงการใช้และจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
7. มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
8. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
9. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น					
10. มีการนำผลการประเมินไปวางแผนการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรในระยะต่อไป					
2. งานวิจัยในชั้นเรียน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
11. มีการกำหนดเป้าหมายการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
12. มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลางบประมาณ ผู้รับผิดชอบและการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
13. มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ การดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน					
14. การสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน					
15. การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
16. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา					
17. การดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตาม การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
18. มีการกำหนดให้ครูทำงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย ปีละ 1 เรื่อง					
19. การส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น					
20. มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
21. มีการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด					
22. มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน					
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
23. มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
24. มีการจัดทำรายงานการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3. งานจัดการเรียนการสอน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
25. มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูในการจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร					
26. มีการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา					
27. มีการประชุมหรือวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
28. มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
29. มีการจัดแผนการเรียนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ					
30. มีการจัดการเรียนการสอนโดยฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง					
31. มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
32. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา					
33. มีการส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพ ตามความต้องการและความจำเป็น					
34. มีการจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความรู้และความสามารถของครู					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
35. มีการจัดสภาพภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
36. มีตารางสอนรวม/รายบุคคล/ตารางการใช้ห้องเรียน					
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
37. มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ					
38. มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน					
39. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
40. มีการประเมินผลการจัดแผนการเรียนการสอนของครู					
41. มีการประเมินผลการใช้ตารางสอนในทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
42. มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดแผนการเรียนการสอน					
43. มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้ตารางสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ					
44. มีการนำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
4. การนิเทศภายใน					
ด้านการวางแผน (Plan)					
46. มีการวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ					
47. มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
48. มีการจัดระบบการนิเทศและระบบการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา					
49. มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย					
50. มีการจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม					
51. มีการส่งเสริมให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา					
52. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น					
53. มีการพัฒนาระบบการนิเทศให้มีความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของครู บุคลากรภายในโรงเรียนและโรงเรียน และจัดระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ					
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
54. มีการประเมินผลการจัดระบบและติดตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
55. มีการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
56. มีการสรุปผลการประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ					
57. มีการจัดทำรายงานการนิเทศภายใน สถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน					
5. งานวัดและประเมินผล					
ด้านการวางแผน (Plan)					
58. มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของ สถานศึกษา					
59. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนในทุกระดับชั้น					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
60. มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนในทุกระดับชั้น					
61. มีการดำเนินการวัดผลและประเมินการเรียน ตามสภาพจริง					
62. มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ หลากหลาย					
63. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา					
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
64. มีการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผล การเรียน					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
65. มีการประเมินการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้และพัฒนาปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
66. มีการนำผลการประเมินการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง					
67. มีการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ					
6. การประกันคุณภาพการศึกษา					
ด้านการวางแผน (Plan)					
68. มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษา					
69. มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความตระหนัก ในเรื่องการประกันคุณภาพภายในการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา					
70. มีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษา					
ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)					
71. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานประกัน คุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา					
72. มีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและ มาตรฐานการศึกษา					

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
73. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน					
74. มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบประกัน คุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ในระดับกลุ่มงานภายในสถานศึกษา					
75. มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และ วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
ด้านการตรวจสอบ (Check)					
76. มีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตามแผนหรือโครงการอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ					
77. มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน					
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)					
78. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ใน การปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					
79. มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูง
ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง ให้ท่านเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูง
ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านหลักสูตรและการบริหาร
หลักสูตร มีดังนี้ คือ

1.1

.....

.....

1.2

.....

.....

1.3

.....

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านวิจัยในชั้นเรียน มีดังนี้ คือ

2.1

.....

.....

2.2

.....

.....

2.3

.....

.....

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านการจัดการเรียนการสอน
มีดังนี้ คือ

3.1

.....

.....

3.2

.....

.....

3.3

.....

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านการนิเทศภายในมีดังนี้ คือ

4.1

.....

.....

4.2

.....

.....

4.3

.....

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านวัดผลและประเมินผล
มี ดังนี้ คือ

5.1

.....

.....

5.2

.....

.....

5.3

.....

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มี ดังนี้ คือ

6.1

.....

.....

6.2

.....

.....

6.3

.....

.....

ขอขอบคุณค่ะ

อรพรรณ มูลละ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล อรพรรณ มุลละ
วัน เดือน ปี เกิด 20 มีนาคม 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน 143/1 หมู่ 8 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนห้วยน้ำขุนวิทยา จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่งปัจจุบัน ครู คศ.1

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2550 วิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2549 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์พะเยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
จังหวัดเชียงราย

ผลงานการตีพิมพ์

ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

อรพรรณ มุลละ (ผู้บรรยาย). (17 มิถุนายน 2560). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. ใน **การประชุมทางวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3** (หน้า 1095–1103). พะเยา: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ผลงานการตีพิมพ์อื่น ๆ -